

ÇAMLI KAHVE

"Ekmekten ısır, çai höürdet." dediğini, o ses tonunu, ekmeğin anık halinin çain rengiyle aynı olduğunu hep anımsarım. Çünkü o ekmek, o çay hayatımın ilkleriydi. Bir ilk daha vardı: Orta yerde bir huğ vardı uzun çarşı caddesine kadar inen, dikdörtgen biçimindeki çevresinde ve ortasında çam ağaçları olan, torak zeminli, çiçek tarhlı, eflatun rengi çiçekleriyle çamlara dolana dolana yükselen yeşil yapraklarıyla sarmaşık ve asmalar... Gül, kasımpatı, akşamsefası, kaynana dili, horoz ibiği doludu tarhların içi ve fırdolayıydı baştan sona dek. Masalımsı görüntü, çocuk beynime kazıdığı görüntüydü. Bir de çayı içerken burnuma giren çay kaşığına Gottik Mustafa'nın katıla katıla gülmesiydi. Unutamadım.

Toros ve yazı köylüklerinden gelenlerin uğrak yeri idi. Ağalar, marabalar, Hamidiye cami in ezan sesine kulak verip namazı bekleyenler, hükümet konağı, belediyede işi olanlar... Herkes orada, Çamlıkahve'de tolanırdı. Orası şehrin can damarı, kalbiydi. Hemen yanibaşında, alçak duvara sırtını dayamış, önlerine boya sandıklarını koyup ellerindeki aakkabı fırçalarını sandıklarına vurarak;

"Trrrik, trrrrak" seslerini çıkartıp;

"Boyayalım abiler!"

"Patiklere ütü!"

"Haat budur yok ilacı, boyacıyım ben boyacı!" diye bağır an, ekmek parası için sabahın körü, akşamın gün batımına kadar çalışan aakkabı boyacıları kimimizin abisi, kimimizin babası, arkadaşı ya da bizzat kendileriydiler.

Çamların serin gölgesinde, çiçeklerin ferahlık veren nazenin görüntülerinde sessiz ama huşû içinde olmamak elde değildi. Bir bardak çayın dudakların şapırdatılarak ağızda bıraktığı tadı hoşnut bir eda ile dinlenildiğine tanık olmadınız sanırım. Olunmaz da. Hattâ;

"Hürrrrpppp!" diye çıkarılan sesin sevimsizliğini orada duymuşsanız eğer yine o hoşnutluğun yüzünüze yayıldığını hissedersiniz. İşte, Çamlıkahve böyleydi; orada sevimsiz ve sevgisiz hallerden eser yoktu.

"Üç kereden fazla öksürme!" diye sıkı tembihlerle gelen hastanın, doktor Hakkı Saman'ın muayenehanesine gelip sırtına yerleştirilen aygıt ile komut veren doktorun;

"Öksür!" demesi üçü geçince susup;

"Öksürsene!" diyen doktora;

"Öksüremem!" diye yanıt veren hastanın;

"Neden?" diye sormasına;

"Otuz liradan fazla param yok doktor!" diyen hastanın bu yaşanmış fıkranın nedeni o çiçek kokuları, çamların serin gölgesi, gözlerde ve gönüllerde bıraktığı izlerden kaynaklandığını savlasam abartılı olmaz sanırım.

Terziler gözlükleri, dikiş yüksüğü takılı parmakları, iğneleriyle öylesine titiz çalışırken Gottik Mustafa'nın demli çayını içmek için ellerindeki işi tahtap parmaklıklara asar, çiçeklere zarar vermesini engellemek için özen gösterirlerdi. Eczacı Çamurdan, beyaz önlüğüyle seçkin kasabalıyı ağırlar; sağlıktan ekonomi,siyasa, kasabanın durumu üzerine konuşurken Abdülvahap Kocaman'ın elini kulağına atarak sattığı destanı o davudi sesiyle dinlemek kadar güzel bir şey olmazdı. Andırın caddesinden ayağında yemenisi, şalvarı, kara teni ile bir Abdal görünümüyle gelir, Çamlıkahve'de durur, yazdığı şiiri okurdu;

"Mecburiyet zorun oldu mesele sorun

Dedenin dilinden anlamaz torun" diyerek dilin sadeleşme eylemini yergiye boğar ya da;

"Vura vura gurtardık!" diye, bir kurtuluş günü dugularımızı ayağa kaldırırken onca insanın toplanıp dinlediği yer Çamlıkahve idi..Siyasetçilerin toplanma yeri de orasıydı. Parti propagandası yapmadan önce beyaz örtülerle donatılan o eğri büğrü masaların yerine konan varsıl evlerinden getirilen masa ve sandaleleri gören halk; mutlaka bir eylemin, oluşumun var olduğunu bilirdi. Meraklı gözler masalara, sandalyelere takılır, bekleyiş başlardı. Bütün gün, bu değişimin etkisini o kavruk suratlarda görmek mümkündü.

Deli Davut'un;

"Sin sin sin... Yarabbimsin!" diyerek boynunu yana eğip de öylesine çabuk adımlar atarak yürüdüğü;

"Göze bak göze guduruk it gözüne benziyor." diyen Deli Yavuz, parmağı ile dokunduğu her yeri öpen Fındık emmi (ona deli diyemiyorum), süpürgesi koltuğunda, şalvarın paçaları dizlerine dek yükselmiş haliyle Deli Memmet'i de görürdünüz Çamlıkahve'de.

Sülemiş tepesinde bir mağara, mağaranın önünde büyük bir kaya parçası görünür. İşte orası Cingilli Hoca'nın mağarasıdır. Elinde asası, uzun boyu, heybetli yapısıyla sırtında eskilerden kalma haki, göğsü firketeyle tutturulmuş madalyalarla yürürken ses çıkardığı için "Cingilli Hoca".lakabını takan o güzel insanlar hiç de alay eden tavırlı içinde değillerdi.

Delileri, velileri, köylüleri, ağaları, beyleri, okumuşları, cahilleri sarıp sarmalayan bir güzel yer idi Çamlıkahve. Kadirli'nin kalbi, hayat merkeziydi. Orada bir kasabanın her türlüünü görür, yorgunluğunuzu çeşmeden akan Kal'altı suyunun, Gottik Mustafa'nın demli çayı ile giderebilirdiniz.

Dağdan odun getirip kasabanın varsıllarına satan orman köylüleri dönüşte beygirlerine binip de sac ekmeğine sardıkları sokumu yerken karşıdan gelen köylünün;

"Öyle iştahla ne yiyon bire gardaş?" sorusuna;

"Şeherden has ekmek aldım, yukaa sarı da iom gardaş!" yanıtını verdiren, o has ekmeğin çıktığı fırın Çamlıkahve'nin karşısındadır. Kadirli'ye günlük gazeteler, köşesinde barındırdığı Kör Ramazan'ın kulübesine gelir. Adana'ya giden otobüsler hemen karşısından kalkar.

Çamlıkahve Kadirli'nin hayat merkeziydi.

Orada toplanırdı herkes.

Dostlarını orada görür, muhabbetini yapar, vedalaşırdı. Biri kasabaya gelse orada karşılanır, kucaklanır, hasret giderilirdi.

Bir dostum dedi ki;

"Sakin gelme Kadirli'ye. Aradığın yerleri bulamazsın!"

Çağ değişiyor, zaman geçiyor... Elbet kalmayacak eskisince, bazı şeyler. Ama gönül böyle demiyor. Görmek istiyor aynıyla, eskiden olduğu gibi. Neden? Yanıtı şu: Çünkü bu tür yerler anıt niteliğindedirler. Ne kadar korunurlarsa kentin geçmişine, insanına saygı duyulması o oranda artar.

Bir gün akın arkadaşım dergide (Tirşik) bir fotoğraf gösterdi;

"En çok sevdiğin yer!" dedi.

Baktım. Tanıyamadım.

"İyi bak!" dedi.

İyicene baktım... Tanıyamadım. Israr edince tutamadım kendimi;

"Yeter!" dedim.

"Burası Çamlıkahve!" deyiverince şaşırdım.

Kadirli'ye gittiğim bir akın zamanda gördüm ki; kırmızı tuğla döşenmiş zeminine, çamlar yok, çiçek tarhları yok. O tahta sandalye ve masalar yok. Akşamsefalarının gün doğunca büzülüşünü yaşadım desem yalan olmaz. Geliniz, o akşamsefalarının gün batımı hayat belirtilerini yaşamasını sağlayalım desem?! Zor değil mi?